

SĂRBĂTOAREA NAȚIONALĂ A ZILEI DE 28 OCTOMBRIE 1940 LA PATRIARHIE

Vineri, 15/28 octombrie 2022, s-a sărbătorit de către Patriarhie pomenirea evenimentului național din 1940.

În această zi, în jurul orei 10.30 dimineața, s-a săvârșit Doxologia în Biserica Învierii.

Această Doxologie s-a săvârșit în semn de mulțumire către Dumnezeu pentru ajutorul Său trimis neamului nostru spre a înfrunța și a birui puterile armate ale Germaniei naziste și ale Italiei fasciste în războiul din 1944-1945. S-a făcut, de asemenea, rugăciune pentru odihna strămoșilor noștri care au luptat și au căzut eroic în lupta aceasta.

Doxologia a fost condusă de Preafericirea Sa Părintele Teofil Patriarhul Ierusalimului, împreună cu care au slujit Arhierei, Ieromonahi și Diaconi Aghiotafiți, luând parte la rugăciune Consulul General al Greciei la Ierusalim, domnul Evangelos Vliora, membrii ai Consulatului Grec, monahi Aghiotafiți, membrii ai Ambasadei Greciei și credincioși arabi.

După Doxologie, a avut loc masa la Patriarhie în timpul căreia Preafericirea Sa a rostit această cuvântare în limba greacă:

Excelența voastră, domnule Consulul General al Greciei Evangelos Vliora,

Cinstiți Părinți și frați,

Iubiți Creștini și pelerini,

Sărbătoarea zilei naționale de 28 octombrie 1940 constituie o sfântă pomenire a unui eveniment istoric de neuitat, a părinților și fraților noștri căzuți pentru apărarea cinstei,

libertății și integrității naționale teritoriale împotriva atacului impertinent al puterilor armate naziste și fasciste.

Uciderile în masă, cu sânge rece, ale semenilor noștri nevinovați, bărbați, femei și copii, dar și lagărele de concentrare și genocidul organizat care a cuprins mii de oameni, sunt mărturiile nemincinoase ale urii demonice care îi stăpânea pe naziști. „Oricine urăște pe fratele său este ucigaș de oameni” (1 Ioan 3, 15), spune Sfântul Ion Teologul.

De aceea și smerenia noastră, împreună cu cinstiții membrii ai cistitei noastre Obști Aghiotafite, cu poporul bine-credincios și pelerinii, am coborât în Sfânta Biserică a Învierii unde am înălțat rugăciune de mulțumire și doxologie „lui Dumnezeu Care ne-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos” (1 Corinteni 15, 57).

De asemenea, ne-am rugat pentru veșnica pomenire și fericita adormire a sufletelor celor care au luptat eroic și au fost martirizați pentru credința și patria binecuvântatului nostru neam.

Hula împotriva ființei umane, nebunia vădită, trufia și nesăbuința naziștilor, aceste rele care au provocat al doilea război mondial, din păcate nu a făcut pe nimeni să înțeleagă, după cum spune Psalmistul: „Domnul din cer a privit peste fiii oamenilor să vadă de este cel ce înțelege sau cel ce caută pe Dumnezeu. Toți s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut” (Psalmul 13, 2-3).

Spunem aceasta deoarece jertfa de sine pe care au dovedit-o luptătorii greci pe câmpul de luptă împotriva atacurilor repetate de pe culmile munților sălbatici ai Epirului de nord, era aprinsă de focul dragostei pentru patrie și libertate. Pricina acestui eroism vrednic de laudă al grecilor a fost credința în Dumnezeu și în puterea rugăciunii.

Acest cuget grec creștin ortodox pe care îl pune înaintea astăzi această sărbătoare a zilei de 28 Octombrie 1940 au

admirat-o neamurile și popoarele întregului pământ. Și aceasta pentru că vrăjmașii noștri „s-au împiedicat și au căzut, iar noi ne-am sculat și ne-am îndreptat” (Psalmul 19, 9).

Epopeea de la 1940 a fost recunoscută la nivel internațional ca un eveniment marcant din istoria universală și un punct de referință în istoria neamului grec. Epopeea de la 1940 a arătat limpede că „Dumnezeu nu este nedrept” (Evrei 6, 10) și „dreptatea Lui rămâne în veac” (2 Corinteni 9, 9).

Astăzi umanitatea este amenințată de forme mascate ale nazismului și fascismului și menționăm impunerea agresivă a ideologiei numite „Noua ordine a lucrurilor” prin care o grupare politică și economică internațională de oameni „răi și stricați” (Filipeni 2, 15), după cum spune Pavel, impun și legisfează, chipurile în numele drepturilor omului, religia lor bolnavă. Nu lipsesc nici cei care denaturează adevărul istoric, diminuând valoarea etică a idealurilor pe care le-a promovat această epopee unică de la 1940.

De aceea suntem chemați să păstrăm eposul de la 1940 ca pe o tradiție sfântă pentru generațiile viitoare, ascultând de îndemnul înțeleptului Pavel care spune: „Privegheați, stați tari în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă” (1 Corinteni 16, 13). Această comoară a credinței noastre Ortodoxe și a tradiției sfinte, precum și a moștenirii culturale și istorice a pecetluit-o sângele martirilor care au luptat pentru libertate, dar și cugetul neclintit național elino-ortodox al poporului, îndreptat împotriva puternicelor armate germane.

În final, să exclamăm:

Trăiască „Nu” rostit la 28 Octombrie 1940!

Trăiască neamul bine-credincios al Elinilor!

Trăiască Grecia!

Trăiască cinstita noastră Obște Aghiotafită!

Consulul General al Greciei a răspuns la mesajul Preafericirii Sale astfel:

Preafericirea Voastră,

Preasfințiți Arhierei,

Cinstiți Părinți,

Dragi copii,

Dragi colegi,

Doamnelor și Domnilor,

Cu mândrie națională, noi, grecii de pretutindeni, sărbătorim astăzi ziua de 28 Octombrie 1940, prilej de comemorare și cinstire a unuia dintre cele mai glorioase momente din istoria noastră contemporană care adună laolaltă amintirile, trăirile și valorile care călăuzeau cândva viața noastră națională.

Sărbătoarea de astăzi, la 82 de ani de la acea clipă glorioasă, care constituie un punct de referință pentru elenismul de pretutindeni, ne dă ocazia să chemăm în gândul și în inima noastră generația bărbatilor, femeilor și copiilor care au umplut istoria noastră colectivă cu pagini nesfârșite de eroism, jertfă de sine și abnegație.

În munții Epirului, în văile Albaniei, pe meterezele Macedoniei, în apele Egeei, ale Mediteranei și ale Atlanticului, în Orientul Mijlociu, în Grecia ocupată, în toate locurile în care „nu mai existau zile de lucru și zile libere”, potrivit lui Odisseas Elitis, grecii au dat tot ce aveau mai de preț pentru a păzi independența și integritatea noastră națională, idealuri de veacuri ale tuturor luptelor neamului din 1821 până astăzi.

Giorgos Seferis, trimis de la Ministerul de Externe la Direcția Presei Externe, ca ministru adjunct, a consemnat în agenda sa acea zi istorică astfel: „M-am culcat la ora două dimineața citindu-l pe Makrigannis. La ora 3.30 o voce la telefon m-a trezit: „Avem război”. Nimic altceva, lumea se schimbase. Zorii pe care puțin mai târziu i-am văzut conturându-se dincolo de Hymettos erau alți zori, necunoscuți. Așteaptă încă acolo unde i-am lăsat. Nu știu cât vor aștepta, dar știu că vor aduce amiaza cea mare”.

Iar „amiaza cea mare” a unit și a trezit întreaga Grecie. Organizații, instituții culturale, Biserica, simpli cetățeni, bătrâni, femei, copii, toți participă nemijlocit la strădania colosală de a întări frontul. După cum scrie istoricul Marina Petraki: „cu entuziasm și râvnă stârnite de steagurile, marșurile de luptă și glasul crainicului la radio, grecii se îmbracă în uniforme kaki și pornesc spre front ca și când ar merge la o sărbătoare. Și, cu adevărat, era o sărbătoare. Cea mai strălucită sărbătoare a Istoriei moderne a Greciei. Deși aveau la dispoziție cinci zile pentru a se prezenta, optzeci la sută dintre ei s-au prezentat în prima zi”.

Arhiepiscopul Atenei și al întregii Grecii, Hrisant, în mesajul său din 28 Octombrie 1940, îi însuflețește pe greci pomenindu-le de puterea credinței și a rugăciunii.

„Biserica crede cu tărie că fiii Patriei se vor supune chemării ei și a lui Dumnezeu, se vor grăbi să lupte într-un suflet și o inimă pentru altare și vetre și pentru libertate și cinste și vor continua astfel șirul de veacuri neîntrerupt al slăvitelor lupte (...). Și să nu ne temem de cei ce ucid trupul, dar sufletul nu pot să-l ucidă (Matei 10, 28). Să lăsăm în seama Domnului grija noastră și Acesta va fi ajutător și sprijinitor în lupta împotriva atacului nedrept al vrăjmașilor. Aceștia în care și aceștia pe cai, iar noi în numele Domnului Dumnezeu, în curaj și bărbăție ne vom mări”.

Atmosfera de război creează o emulație insolită care

stimulează și atrage un număr uriaș de necombatanți din spatele frontului care luptă alături de armata din prima linie, dând naștere unui moment unic în istoria Greciei.

În fața tuturor ostașilor și cetățenilor cunoscuți și necunoscuți care au apărut cu eroism, abnegație, jertfă de sine și curaj demnitatea noastră națională în timpul războiului și mai târziu, în anii grelei ocupații, până la eliberarea Greciei, ne plecăm genunchii cu evlavie.

Ca greci care avem privilegiu și răspunderea de a trăi și a sluji în Țara Sfântă, amintim astăzi, cu emoție, pe cei optzeci de ostași căzuți pe care Grecia i-a lăsat în acest pământ în timpul celui de al doilea război mondial în cimitirele din Haifa, Remli și Gaza.

Aeroportul Akir, lângă orașul Remli, a fost leagănul renașterii aviației noastre militare în Orientul Mijlociu în septembrie 1941.

Nu trebuie să uităm că, atunci când sorții războiului se arătau neprielnici pentru puterile aliate, Ierusalimul și Consulatul General al Patriei maici au constituit, din iunie până în august 1942 sediul Guvernului Greciei libere, împreună cu Patriarhul Timotei, Obștea Aghiotafită și grecii din oraș, majoritatea refugiați din Asia Mică, care au oferit orice ajutor posibil vicepreședintelui Guvernului, Panaiotis Kanellopulos, membrilor Guvernului, ofițerilor și cadrelor puterilor noastre armate, agenților de serviciu, între care Iorgos Seferis și refugiaților din Alexandria și Cairo între care scriitorul Stratis Tirkas.

Sărbătoarea națională a zilei de 28 Octombrie 1940 nu amintește doar un eveniment istoric, ci vădește identitatea noastră colectivă bazată pe valorile umane: democrația, dragostea pentru libertate, demnitatea națională, devotamentul față de împlinirea îndatoririi noastre și conștientizarea datoriei față de istorie.

Preafericirea Voastră,

Preasfințiți Arhierei,

Cinstiți Părinți,

Dragi copii,

Dragi colegi,

Doamnelor și Domnilor,

În vremuri grele și deosebit de conflictuale, străvechea Patriarhie a Ierusalimului și Obștea Aghiotafită mărturisesc și întăresc mesajul Învierii și veșnicia credinței noastre Ortodoxe și a prezenței Elenismului în Țara Sfântă.

Patriarhia Ierusalimului, ca principal exponent al credinței Ortodoxe și al tradiției grecești, rămâne de-a lungul veacurilor pildă vie de viață purtătoare de Dumnezeu, de credință și nădejde, precum și depozitar al valorilor noastre morale și spirituale.

În epoca noastră, ca în oricare alta, unitatea și vigilența națională, atașamentul față de valorile morale și spirituale ale credinței noastre Ortodoxe și idealurile libertății și democrației constituie resurse de bază pentru răspunsul nostru categoric în fața tuturor împrejurărilor.

Sărbătoarea națională a zilei de 28 Octombrie 1940 ne amintește cum unitatea și voința puternică a poporului grec îndreptate înspre păstrarea libertății și a mândriei sale naționale au dus la finalul biruitor al luptei lor.

Cu aceste gânduri, vă chem pe toți să exclamați:

Trăiască 28 Octombrie 1940!

Trăiască Grecia!

În după-amiaza aceleiași zile a avut loc o serbare a elevilor

Școlii Patriarhale la sediul ei de pe muntele Sion.

Din partea Secretariatului General